

vergadering **C223**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 30 maart 2022

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de vermeende drugsproblematiek bij de Vlaamse visserij en het Vlaamse beleid daarover – 2208 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de ondersteuning van de transitie van de Vlaamse visserijsector via het Brexitnoodfonds – 2215 (2021-2022)	5
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de afbakening van geschikte zones voor aquacultuur in het marien ruimtelijk plan en de nodige wetenschappelijke onderbouw – 2271 (2021-2022)	8
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de samenstelling van de Strategische Stuurgroep Aquacultuur – 2272 (2021-2022)	11
VRAAG OM UITLEG van Sofie Joosen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de Green Deal Anders Verpakt – 2280 (2021-2022)	13
VRAAG OM UITLEG van Chris Steenwegen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over voedselgordels in Vlaanderen – 2287 (2021-2022)	16
VRAAG OM UITLEG van Chris Steenwegen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de procedure inzake het strategische plan voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid na openbaar onderzoek – 2306 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Arnout Coel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het Interreg-project 'FABulous Farmers' en de aanbevelingen voor functionele agrobiodiversiteit – 2339 (2021-2022)	21

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de vermeende drugsproblematiek bij de Vlaamse visserij en het Vlaamse beleid daarover – 2208 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, collega's, ik wil beginnen met te zeggen dat de drugsproblematiek een wijdverspreide maatschappelijke problematiek is en dat het absoluut niet mijn bedoeling is om specifiek de visserijsector te viseren in dezen. De voorbije weken verschenen er in de kranten echter wel wat berichten over de bestaande drugproblematiek binnen de visserij. Vooral met het oog op de veiligheid van de bemanning en de schepen lijkt het me dus toch belangrijk dat we daar zo veel mogelijk aandacht aan besteden en proberen die problematiek zo goed mogelijk onder controle te houden, vooral met sensibilisering, maar als het moet ook met sanctionering.

Er waren blijkbaar toch ook wel een aantal signalen vanuit Previs, de beschermings- en preventiedienst van het Zeevisserijfonds, die wijzen op een drugsprobleem aan boord van visserij schepen. Het parket van West-Vlaanderen en de scheepvaartpolitie hebben daarop een aantal preventieve controles aan de kaai aangekondigd om de veiligheid maximaal te kunnen garanderen. Minister Van Quickenborne heeft alvast aangekondigd dat er nu samen met de sector werk wordt gemaakt van nieuwe regelgeving, met onder meer, luidens de kranten, de introductie van aangepaste sancties naar analogie met de sancties voor het gebruik van verdovende middelen in het wegverkeer. Een van de pistes die daarbij op tafel zou liggen, is de mogelijkheid om de vaarbevoegdheidsbewijzen voor een bepaalde tijd in te trekken. Er wordt gemikt op komende zomer voor de afronding van deze oefening.

Verder hebben we natuurlijk ook het Paritair Comité voor de zeevisserij, dat een specifiek alcohol- en drugsbeleidsplan heeft voor de visserij. Dat is uitgewerkt in 2018 en is nogmaals geactualiseerd. Het beleidsplan is er in hoofdzaak op gericht om zowel reders als vissers voldoende vertrouwd te maken met de werking van diverse verdovende middelen en de weerslag ervan op het eigen functioneren, en met signalen van misbruik die kunnen worden ontdekt. Ook wordt er geïnformeerd over de regelgeving omtrent gebruik op het werk, evenals over het gevoerde preventiebeleid. In het beleidsplan zijn er ook stappenplannen die de respectievelijke verantwoordelijkheden van iedere betrokkene duidelijk vastleggen. Ook heeft Previs diverse acties om ervoor te zorgen dat die regels en stappenplannen nog meer bekend raken bij reders, vissers en alle andere betrokkenen.

Minister, in dat kader heb ik dus de volgende vragen. Hebben wij eigenlijk gegevens die de omvang van deze problematiek binnen de visserijsector in kaart brengen? Het is immers gemakkelijk gezegd dat er een probleem is, maar hebben wij er een zicht op of dat een groot probleem is? Hoe klein het ook is, we moeten het aanpakken, maar het is het beste dat we daar duidelijke gegevens over hebben. Is dat probleem chronisch, of is er nu acuut een bepaalde reden waarom het probleem groter zou zijn geworden?

Er zijn al een aantal maatregelen, plannen en acties. Is er een zicht op het aantal controles die door de bevoegde diensten zijn uitgevoerd met betrekking tot deze problematiek, bijvoorbeeld sedert 2019?

Is er informatie voorhanden die een beeld scheidt van de eventuele achterliggende redenen waarom vissers/reders hun toevlucht zoeken tot verdovende middelen?

Moeten we ook daar meer aandacht voor hebben? Zijn er mogelijkheden om vanuit het beleid – in eerste instantie het Vlaamse, want wij hebben het preventiebeleid in handen, maar eventueel ook het federale – meer dan nu op deze oorzaken in te spelen?

Als de nieuwe federale regelgeving in de maak is en naar deze zomer toe zou worden uitgerold, in welke mate zijn Vlaanderen en uw administratie daar dan bij betrokken? Welke aandachtspunten zijn er vanuit Vlaanderen naar voren gebracht om aandacht aan te besteden in die regelgeving?

Previs heeft de afgelopen jaren inspanningen geleverd inzake preventie, vorming en het informeren van de sector rond deze problematiek. Moeten er nog bijkomende acties of maatregelen worden genomen? Welke kunnen wij daar specifiek nog toe nemen binnen onze eigen bevoegdheden in Vlaanderen? Ik denk dan vooral aan sensibilisering.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser, ik dank u voor deze speciale, niet-alledaagse, maar belangrijke vraag.

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Daarvoor is het parlement er, voorzitter, om ook niet-alledaagse vragen te stellen.

Mevrouw Coudyser, wat maakt uw vraag bijzonder? Het gaat om een veeleer federale bevoegdheid, maar ik deel uw bezorgdheid. De veiligheid aan boord van vissersvaartuigen is van essentieel belang. Druggebruik op zee brengt niet alleen de druggebruiker zelf in gevaar, maar ook de bemanning. Ik vind het zeer goed dat de scheepvaartpolitie drugcontroles gaat uitvoeren. Volgens mijn informatie gebeuren er nu geen controles en daar zou na de aanpassing van het wettelijke kader mee worden gestart.

Het meldpunt dat door de sector werd opgericht, is actief en wordt verzorgd door Previs. Daar komen op regelmatige basis meldingen binnen. We gaan ervan uit dat er een vijftal gevallen per jaar zijn.

Het is zwaar werk, maar er zijn geen sectorspecifieke redenen om toevlucht te nemen tot drugs. Wat mij betreft, zijn die er nooit.

Er wordt sterk geïnvesteerd in zo goed mogelijke arbeidsomstandigheden en in veiligheid aan boord in combinatie met de mogelijkheid tot contacten met de familie thuis. Voor mij zijn dat absolute prioriteiten die dan ook de nodige steun moeten krijgen. We hebben al heel wat stappen gezet. Dit kun je zien aan het investeringsbedrag met betrekking tot de gezondheid en veiligheid aan boord van vissersvaartuigen. In 2020 had 35,15 procent van de betoelaagde investeringen aan boord betrekking op die veiligheid. Het totaalbedrag was een ruime 2,6 miljoen euro. Collega Coudyser, schrik niet: in 2021 was dat 78,18 procent voor een bedrag van iets meer dan 9 miljoen euro. Dat is op één jaar tijd een enorme sprong voorwaarts op het vlak van veiligheidsinvesteringen. Dat doet mij plezier, omdat je ziet dat een legislatuur het verschil kan maken. Annie Cool zit hier in de zaal. Zij kan alle moeilijke visvragen beantwoorden, mocht u nog technische vragen hebben. Zij is mee een groot pleitbezorger van die veiligheidsinvesteringen.

U vraagt ook naar de betrokkenheid van de administratie. De controle is een federale bevoegdheid, maar mijn Vlaamse administratie houdt via de stuurgroepwerking bij Previs een vinger aan de pols. Als bij een aanpassing van de federale regelgeving het advies wordt gevraagd aan de Vlaamse Regering bekijkt mijn administratie dit ten gronde.

Ten slotte kom ik tot uw laatste vraag. Previs zorgt ervoor dat het meldpunt voor druggebruik actief is. De kracht ligt vooral in het passende opvolgtraject dat wordt opgestart.

In 2007 was er een eerste grote campagne 'Clean ship, No shit!', maar later bleef de versterkte aandacht. De preventieve controles kunnen de bewustwording een nieuwe boost geven. Previs richt mee de schijnwerpers op dit onderwerp via hun communicatie.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Het is natuurlijk vooral een federale bevoegdheid, maar in Vlaanderen zijn we ook wel bevoegd voor het preventiebeleid. Als ik het goed begrijp zijn er nu geen controles en zal men de regelgeving aanpassen om effectief controles te kunnen uitvoeren. Ik ben het met u eens dat het een goede zaak is dat we investeren in de veiligheid en dat daarvoor de budgetten worden opgetrokken kunnen we ook alleen maar appreciëren. Ik begrijp ook dat er bij die wetgeving nog een advies zal worden gevraagd aan Vlaanderen en dat wij dat ook opvolgen via Previs zelf.

Het gaat natuurlijk breder dan enkel de visserijsector. Het klopt ook dat dat drugsprobleem in alle lagen van de maatschappij en in alle verschillende werkomstandigheden belangrijk is. Ik weet niet in welke mate er met de collega-minister van Welzijn bijkomende specifieke acties in het kader van preventie rond drugsproblematiek gepland staan? Is er ook specifieke aandacht nodig rond de verschillende doelgroepen, en in dit geval specifiek rond de visserijsector?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dat klopt absoluut, de regelgeving voorzag gewoon niet in handhaving voor druggebruik. Daarvoor is er nultolerantie, dus wij volgen de wijzing in die wetgeving van zeer nabij op en doen ook zeer nauwgezet aan preventie. Het klopt dus wat u zegt.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Het is goed dat er ook handhaving is, want dat maakt er natuurlijk deel van uit. Eerst moet er preventie zijn, maar als dat niet meer helpt, moet men overgaan naar handhaving. Een goede zaak dus. Preventie is natuurlijk specifiek de bevoegdheid van Vlaanderen, dus ook daarrond zal blijvende aandacht nodig zijn en dan ook specifiek voor de visserijsector.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de ondersteuning van de transitie van de Vlaamse visserijsector via het Brexitnoodfonds – 2215 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): We hebben het al verschillende keren over het Brexitnoodfonds gehad in deze commissie. Heel kort is het een Europees fonds waarin 5 miljard euro voorzien is om de meest getroffen regio's en sectoren ondersteuning te bieden, België maakt aanspraak op 200 miljoen euro. Voor de

ondersteuning van de toch zwaar getroffen Vlaamse visserijsector is 59 miljoen euro gereserveerd.

In vorige vragen heb ik al verschillende keren gevraagd hoe we de middelen uit dat noodfonds zullen inzetten, ik probeer kort te recapituleren wat u daarop geantwoord hebt: we moeten de negatieve gevolgen van de Brexit omzetten in de richting van een positieve transitie van de sector. Het wordt uiteraard het meest gevoeld bij de eerste schakel van de visserijketen, bij de reders en vissers. Heel specifiek worden de middelen uit dat noodfonds aangewend voor de organisatie van een aantal testreizen, waarbij zal worden nagegaan via welke nieuwe logistieke kanalen vis gevangen door onze Vlaamse vissers in Britse wateren snel naar onze havens kan worden teruggebracht voor de verkoop in de Vlaamse veiling. U gaf ook aan dat u zou bekijken of de middelen uit dat Europese noodfonds ook in aanmerking komen om de meerkosten en de mindere opbrengsten voor de visserijsector voor een deel te compenseren. De primaire schakel in de keten is heel belangrijk, maar een keten is natuurlijk maar zo sterk als alle schakels zijn, dus ook andere actoren zoals de visverwerkende sector, maar ook de aquacultuur zouden op ondersteuning kunnen rekenen.

Waarom nu een opvolgvraag? Omdat op 14 maart bekend raakte dat de Europese Commissie een eerste schijf voor Ierland en een tweede schijf van 819,2 miljoen euro uit het Brexitnoodfonds heeft goedgekeurd. Die zal eind deze maand ter beschikking worden gesteld van twaalf EU-lidstaten, waaronder ook België. Wij krijgen die eerste middelen doorgestort, met name 119,9 miljoen euro.

We weten nu hoeveel middelen we hebben en waar ze naartoe gaan. Los van de grote lijnen die ik net geschetst heb, is mijn vraag hoe we die middelen concreet verder inzetten. Zijn die middelen voor Vlaanderen of moet dat nog intra-Belgisch verdeeld worden? Zijn er vanuit de sector zelf nog zaken op tafel gelegd die ingepast kunnen worden binnen die middelen? Welke concrete zaken overwegen we om, los daarvan, nog bijkomend daarvoor in te zetten?

Voor de reders en vissers hebben we in elk geval de grote lijnen hoe we die middelen kunnen en willen inzetten. Hoe kunnen we de visverwerkende industrie ondersteunen? Kan dat ook een compensatie zijn van gederfde middelen? Uiteraard is er ook de vraag hoe we de aquacultuursector in het kader van de Brexit kunnen en moeten ondersteunen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Coudyser, vanuit de Brexit Adjustment Reserve (BAR) wordt 27 miljoen euro geormerkt voor visserijgerelateerde projecten en maatregelen. Deze kaderen binnen een strategie van onmiddellijke remediëring van acute noden en aanpassing aan het nieuwe normaal post-Brexit.

Voor de acute noden zijn al drie projecten van start gegaan: binnen het project van de testreizen wordt vis die door Belgische vaartuigen in Britse wateren gevangen wordt, aan land gebracht in een Britse haven om via transport naar België te komen. Van de tien geplande testreizen werden er al zes georganiseerd. Eén route werd als de meest haalbare bevonden en de vier overige testreizen zullen hierop verder bouwen om alle problemen en bottlenecks weg te werken.

In het tweede project zal de Rederscentrale op basis van de opgedane kennis tijdens de testreizen de reders individueel begeleiden bij alle problematieken vanaf de aankomst in Britse wateren tot de aanlanding. Daarnaast wordt bijscholing gegeven over de nieuwe praktijken en regels via collectieve informatiesessies.

Er wordt heel veel geïnvesteerd. We gaan ook investeren in digitalisering, traceerbaarheid van de producten en dataverzameling aan boord. Dit wordt gerealiseerd

door de installatie van weegschalen, printers, scanners en brandstofefficiënte meters. Ook wetenschappelijk onderzoek subsidiëren we. De focus ligt daar op onderzoek om soorten als tong en schol te ondersteunen in toekomstige quota-onderhandelingen met het Verenigd Koninkrijk.

De aanvraag- en beoordelingsprocedure werd recent ontwikkeld voor alle BAR-gerelateerde projecten. We zetten nog de laatste puntjes op de i zodat we een akkoord kunnen krijgen van de Commissie over het uitgewerkte Vlaamse kader. Vervolgens kan het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO), de beheerautoriteit, deze voorstellen toetsen aan de Brexitgerelateerdheid en de juridische modaliteiten zoals de staatsteunregels. Als de negatieve impact van de Brexit onvoldoende kan worden aangetoond, zullen we kijken naar andere mogelijkheden voor steun zoals het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector (FIVA) en het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV).

Voor de aquacultuursector zijn er geen specifieke noden gemeld, behalve administratieve moeilijkheden in het kader van export naar het Verenigd Koninkrijk.

Bij de verwerkende industrie zijn er signalen dat er bezorgdheid heerst omtrent de bevoorrading als gevolg van de quotaverminderingen waarmee we geconfronteerd worden. Minder bevoorrading betekent ook minder tewerkstelling.

Nu de aanvraagprocedure voor de BAR-ondersteuning op punt staat, zullen zowel bedrijven uit de visverwerkende sector als uit de aquacultuursector projecten binnen de BAR kunnen indienen waarbij zij de negatieve gevolgen van de Brexit op de bedrijfsvoering moeten kunnen aantonen en duidelijk maken hoe zij deze opvangen. De ondersteuning die ze vragen moet ook voldoen aan de staatsteunregels

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, dank u wel voor uw antwoorden. Er zijn al zes testreizen georganiseerd, waarbij een duidelijke route als de meest haalbare aanzien wordt en waarop we nu de vier volgende testreizen gaan enten. Dat leidt in elk geval naar een duurzame oplossing en een duurzame transitie van de sector. Daarvoor moeten we die middelen effectief op een goede manier inzetten. We kunnen het geld natuurlijk verdelen onder iedereen, maar daarmee hebben we die duurzame transitie niet gemaakt. Dat is een zeer goede oplossing. Ook de Rederscentrale die de individuele begeleiding op zich neemt en ook zorgt voor bijscholingen en opleidingen die nodig zijn, kunnen we alleen maar toejuichen.

Als ik het goed begrijp worden er dan ook nog twee andere zaken bekeken. Er wordt namelijk ingezet op digitalisering en op de traceerbaarheid met investeringen in materiaal dat daarvoor nodig is. Dat is ook goed. Daar zullen we ook data uit halen. Het is belangrijk om meer data te hebben, om meer onderzoek te kunnen doen naar beleidsmatige zaken die we moeten doen of waar we op moeten inzetten.

Het onderzoek naar tong en schol zodat men meer weet en meer kan wegen op mogelijke toekomstige quota lijkt me in de lijn te liggen van die duurzame transitie. Ik begrijp wel dat het hele plan nog verder verfijnd moet worden, dat de aquacultuursector op zich geen noden heeft maar wel die administratieve moeilijkheden ondervindt omdat ze wellicht niet gewoon zijn om te exporteren naar de UK, maar dat kan worden opgelost door hen daarin een stukje te begeleiden. Dat is misschien ook een taak voor het Aquacultuurplatform.

De visverwerkende bedrijven komen inderdaad in de problemen op het vlak van bevoorrading. Dat weegt op de tewerkstelling. Ik weet niet of dat meegenomen

wordt in het plan dat ingediend wordt bij de Europese Commissie. Tegen wanneer moet dat plan ingediend zijn bij de Europese Commissie? Wanneer verwachten we dan het akkoord zodanig dat VLAIO, het FIVA en het EFMZV ook daarop kunnen verder werken? Ik dacht dat het programma – voor VLAIO nog niet onmiddellijk, maar wel voor het FIVA en het EFMZV – binnenkort vastgelegd wordt, zodat we daar alles nog in mee hebben.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Coudyser, dank u wel voor uw aanvullende vragen. De verdeling van de BAR-middelen intra-Belgisch is afgesproken tussen de gewesten. We zijn daar tot een akkoord gekomen. Er komt 223 miljoen euro naar Vlaanderen. Voor de testreizen is heel intensieve begeleiding voorzien. De reders die via het Verenigd Koninkrijk vis naar ons land en Vlaanderen willen brengen, worden geholpen.

Het is de bedoeling dat de dataverzameling de toekomstige beleidsbepalingen ondersteunt.

Uw laatste puntje ging over de aquacultuur en de visverwerking. Bij VLAIO staat het e-loket open voor het indienen van dossiers. Elke onderneming, dus ook uit de aquacultuursector en de visverwerkingssector, kunnen een dossier indienen.

Wat betreft de afbakening tussen BAR en de andere fondsen: de BAR-middelen zijn heel specifiek gerelateerd aan de Brexit. Het EFMZV en het FIVA zijn ruimer. Voor het EFMZV loopt nu een openbaar onderzoek.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Mijn laatste vraag werd nog niet beantwoord. Tegen wanneer moet dat plan – specifiek het Brexitplan – bij de Europese Commissie zijn? Wanneer verwachten we dan het akkoord van de Europese Commissie omdat dan pas VLAIO zich wellicht voor de staatssteunregeling ook opnieuw moet bevragen bij de Europese Commissie, tenzij dat in één pakket samenzit?

Minister Hilde Crevits: We zitten nu in de finale fase. Het finale akkoord van de commissie wordt binnen enkele weken verwacht, meldt men mij. Ondertussen is VLAIO alles aan het klaarzetten om die projecten sneller af te handelen. Ik hoop dat dit binnen een paar weken in orde komt, maar we houden u alleszins op de hoogte.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Dank je wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de afbakening van geschikte zones voor aquacultuur in het marien ruimtelijk plan en de nodige wetenschappelijke onderbouw – 2271 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): We hebben een marien ruimtelijk plan dat loopt tot 2026. Uit verschillende contacten met de sector heb ik vernomen dat men

ondertussen, door voortschrijdend inzicht en voortschrijdend onderzoek, vastgesteld heeft dat de locaties die in het huidige marien ruimtelijk plan vastgelegd zijn voor de mogelijke inplanting van aquacultuur niet altijd ideaal zijn voor de productie van die beoogde aquacultuurproducten en dat er mogelijk andere locaties voor de kust en in de Noordzee zijn die zich op het vlak van waterkwaliteit, aanwezigheid van fytoplankton, zeestroming en dergelijke beter zouden lenen tot het kweken van die aquacultuurproducten. .

Het marien ruimtelijke plan is natuurlijk een federale bevoegdheid. Minister Van Quickenborne zou bezig met een evaluatie van de procedures tot opstelling en herziening van het marien ruimtelijk plan. Deze oefening wordt uitgevoerd in een breder kader, namelijk dat van de evaluatie van de wet betreffende het mariene milieu waarvan het marien ruimtelijk plan een uitvoeringsbesluit is.

Met het oog op 2026 lijkt het mij wel belangrijk om nu al werk te maken van de ontbrekende wetenschappelijke kennis die nodig is om effectief gefundeerd te kunnen bepalen welke gebieden in de Noordzee het meest geschikt zijn voor de kweek van aquacultuurproducten. Zo beschikken we, zodra we de procedures voor een nieuw plan opstarten, over voldoende kennis die we kunnen gebruiken.

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) lijkt me daarbij een ideale partner, eventueel samen met het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen. Zij zouden daar werk van kunnen maken. Ze moeten daarvoor natuurlijk ook de nodige middelen hebben. Er wordt gesproken over het opmaken van heatmaps – warmtekaarten – waarbij verschillende gegevens samengebracht worden om de ideale locaties te bepalen. Als we die gegevens hebben, kunnen we met andere actoren, zoals de visserijsector, de recreatieve sector en andere sectoren die op zee bezig zijn, mogelijke tegenstrijdige belangen al uitklaren, in gesprek gaan daarover en hopelijk tot oplossingen komen.

Ik heb hierover de volgende vragen, minister.

Als het VLIZ en het federale instituut tegemoet kunnen komen aan de vraag vanwege de aquacultuursector om op korte termijn van start te gaan met het in kaart brengen van de zogenaamde heatmaps, kunnen zij dat dan doen binnen hun eigen werking en met de werkingsmiddelen die ze voorhanden hebben? Of hebben ze daarvoor bijkomende middelen nodig? Van waar kunnen die bijkomende middelen dan komen? Moeten we daarvoor kijken naar Europese subsidies of kan ook hier het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV) ons helpen?

Welke acties of maatregelen kunnen wij binnen de Vlaamse bevoegdheden nemen om ervoor te zorgen dat we, zodra de gesprekken over een nieuw marien ruimtelijk plan voor de periode na 2026 beginnen, voldoende gegevens in kaart gebracht hebben en al voldoende draagvlak gezocht hebben zodat de afbakening van nieuwe zones voor aquacultuur vlot kan verlopen?

In welke mate is Vlaanderen betrokken bij de federale evaluatie van die procedure tot opstelling en herziening van het brede geheel, maar dan specifiek ook van het marien ruimtelijk plan? Ik dacht dat er ook sprake was om in plaats van dat voor zes jaar vast te leggen het open te trekken en dat voor acht jaar vast te leggen. Welke aanbevelingen zullen wij richting het federale niveau sturen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, u bent zeer actief met de visvragen vandaag. Je krijgt er honger van.

Het VLIZ heeft de afgelopen jaren grote inspanningen geleverd, dat weet u, om de biodiversiteit in het Belgische deel van de Noordzee (BNZ) zo goed mogelijk te

karacteriseren en op te volgen. Meer specifiek is in het kader van LifeWatch een uitgebreid observatorium opgezet dat in heel het BNZ systematisch biotische en abiotische parameters opmeet voor biodiversiteitsonderzoek. Die parameters zijn evenzeer relevant voor aquacultuuronderzoek en -ontwikkeling en ze worden als open data ter beschikking gesteld. De systematische observaties garanderen alvast de algemene databeschikbaarheid ter onderbouwing van de zogenaamde heatmaps of de geschiktheidskaarten voor aquacultuur in het BNZ. Afhankelijk van het beoogde type van aquacultuur zal evenwel moeten bekeken worden of er bijkomende metingen nodig zijn. Specifiek voor mariene macro-algen, heeft het VLIZ samen met Universiteit Gent al een eerste onderzoek afgerond naar geschikte regio's binnen de Europese zeeën voor de groei en kweek van zeeiersoorten.

Het VLIZ engageert zich om een coördinerende rol op te nemen en hiervoor worden intern de nodige middelen vrijgemaakt. Daarnaast wordt binnen de lopende activiteiten, zoals de VLIZ-bijdrage aan LifeWatch, ook ondersteuning vergaard voor het uitwerken van die heatmaps. Het effectief opstellen van die kaarten vereist een multidisciplinaire inspanning. Dat betekent dat we dat buiten de reguliere werkingsmiddelen moeten doen. We gaan daarvoor op zoek naar externe financiering. Dat kan bijvoorbeeld bij De Blauwe Cluster (DBC), het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur (EFMZVA) of het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector (FIVA).

Dan kan ik het volgende zeggen over de aanvullende acties. Het nieuwe herziene marien ruimtelijk plan moet vanaf 2027 een optimaal kader scheppen rond het multifunctioneel gebruik van die mariene zones. Onze mooie kuststrook is zeer druk bezet. Dat weet u als geen ander, collega Coudyser. De opmaak van dit nieuwe marien ruimtelijk plan wordt federaal opgestart vanaf 2024. Er zal een SWOT-analyse komen en dan zullen de vragen voor aquacultuur naar voor komen.

Zoals ik al zei over de stand van zaken, wordt de start op federaal niveau verwacht in 2024. We zullen daar vanuit Vlaanderen uiteraard zeer nauw bij betrokken worden.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): In alle voorbereidende onderzoeken neemt het VLIZ inderdaad die coördinerende rol binnen de eigen middelen op en verder kijkt men richting dat Europees project van LifeWatch. Specifiek voor de heatmaps onthoud ik dat dat inderdaad multidisciplinair moet worden aangepakt. Wie wordt daar verder allemaal bij betrokken? Dat zal buiten de reguliere middelen gebeuren. Voor externe financiering – die staat nog niet op punt – wordt er wel gekeken naar EFMZVA, het FIVA en ook naar De Blauwe Cluster zelf. Dat betekent dat de sector op zich ook mogelijk kan bijdragen om die middelen te voorzien en om dat onderzoek naar die heatmaps verder in goede banen te leiden.

We hebben uiteraard nog wel wat tijd. Ik begrijp ook dat de voorbereidingen van het marien ruimtelijk plan pas opgestart worden in 2024 en dat er een Vlaamse SWOT-analyse gebeurt van wat nodig is. Ik kijk daar natuurlijk wel naar uit, dat we die SWOT-analyse zouden hebben voor 2024 zodanig dat we onmiddellijk, als die zaken federaal opstarten, in kaart hebben wat wij vanuit Vlaanderen absoluut op de kaart moeten zetten.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, dank u wel. Voor het bepalen van de ideale locaties voor aquacultuur spelen veel meer zaken een rol dan het mariene ecosysteem. We hebben een project, Edulis genaamd. Dat heeft ons geleerd dat we de kracht van de golfslag in de Noordzee op de aquacultuurinstallaties niet mogen onderschatten. We weten nu ook al dat de kostprijs voor de uitbating van die

zeeboerderij enorm oploopt. Daarom is die multidisciplinaire voorbereiding echt superbelangrijk, en ook die warmtekaart. Die hebben we nodig. Het is het VLIZ dat de coördinatie op zich neemt en op zoek gaat naar de nodige financiering om in onderbouwing te voorzien voor de SWOT-analyse.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, bedankt voor de bijkomende toelichting. Wordt vervolgd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de samenstelling van de Strategische Stuurgroep Aquacultuur – 2272 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, het Vlaams Aquacultuurplatform is officieel sedert 2012 betrokken bij de beleidsvoorbereiding door het opstarten en aanduiden van een strategische stuurgroep van vertegenwoordigers van de betrokken organisaties. Die strategische werkgroep is een groep van deskundigen uit zowel de overheid als de onderzoekswereld en het bedrijfsleven. Ze heeft de opdracht een toekomstvisie uit te werken voor de aquacultuur in Vlaanderen. Dat heeft ze gedaan. Die visienota was er in 2013, dacht ik. Ik heb daar al eens vragen over gesteld. U gaf aan dat de nota vier belangrijke doelstellingen heeft en eigenlijk nog altijd actueel is. De vraag daarbij is natuurlijk of de acties die aan de visienota zijn gekoppeld, ook niet eens moeten worden geëvalueerd, en indien nodig bijgesteld.

De tweede opdracht van de stuurgroep was sturing geven aan het wetenschappelijk en praktijkgericht onderzoek, en impulsen geven aan de ontwikkeling zelf van commerciële aquacultuur. De stuurgroep geeft bijvoorbeeld ook aan naar welk soort initiatieven de subsidies bij voorkeur gaan.

Er bereiken mij signalen dat die Strategische Stuurgroep Aquacultuur niet altijd even performant functioneert. Onder meer haalt men aan dat de structuur nogal rigide is, zodat de stuurgroep onvoldoende zou kunnen inspelen op de snelle groei en evolutie die de aquacultuursector doormaakt. Ik geef maar mee wat ik aanvoel in de sector. Er is mij ook gewezen op de nood aan een evaluatie en herziening van de procedures via dewelke de stuurgroep advies formuleert bij de toekenning van subsidies aan concrete aquacultuurprojectvoorstellen. Men spreekt van een gebrek aan een goede motivatie voor het gunstig of ongunstig evalueren van projecten. Het is nu ook zo dat projecten die voor een of meerdere criteria slecht scoren, niet bij voorbaat van steun zijn uitgesloten.

Minister, ik wilde dit hier dus toch even aankaarten en u enkele vragen stellen. De rol en samenstelling van de Strategische Stuurgroep Aquacultuur wordt beschreven in het reglement van interne orde van het Vlaams Aquacultuurplatform. Ik heb dat nergens gevonden. Het is niet openbaar. Ik had dat graag ook eens zelf gelezen. Is het mogelijk om dat ter beschikking te stellen?

Hoe wordt de stuurgroep nu samengesteld? Bent u van mening dat die samenstelling nog steeds representatief is voor de Vlaamse aquacultuur anno 2022? Het is nu immers al tien jaar later.

Nogmaals, ik geef mee wat ik hoor van de sector, namelijk dat er in het reglement geen voorschriften vervat zijn over de duur van de mandaten. Zodra je het mandaat hebt, kan dat voor heel lange tijd zijn. Is die stuurgroep flexibel genoeg om in te spelen op de actuele noden van deze sector die in verandering is? En is het misschien te overwegen om de mandaten voor dat Vlaams Aquacultuurplatform en de Strategische Stuurgroep Aquacultuur periodiek te hernieuwen? Of dat dan om de vier, vijf of zes jaar is, maakt mij niet uit. Maar er moeten op regelmatige basis mogelijkheden zijn om nieuwe mensen met nieuwe visies en inzichten daarin te betrekken.

De visietekst is actueel genoeg, maar kan de effectieve werking van de stuurgroep worden geëvalueerd? Na die evaluatie kunnen we zien of dat effectief of helemaal niet moet worden bijgestuurd, wat de positieve elementen zijn en wat de elementen zijn waaraan eventueel meer aandacht kan worden besteed.

Hoe verhouden de adviezen van de niet-decretaal verankerde stuurgroep zich tot de adviezen die worden gegeven door een decretaal verankerde adviesraad zoals de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV)? Als de decretaal verankerde SALV een advies geeft, dan heeft dat een bepaalde basis. Als de stuurgroep een tegenstrijdig advies geeft, hoe moet daar dan mee worden omgegaan? Moeten we ze niet eerder beide decretaal verankeren, zodat ze op gelijke basis staan en ze dan als twee gelijke elementen compromissen kunnen maken en in overleg kunnen gaan als er tegenstrijdige belangen zouden zijn? Of moeten we ervoor zorgen dat er in de SALV die decretaal verankerd is, een groter evenwicht bestaat tussen enerzijds landbouw en visserij en anderzijds aquacultuur als derde partner?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Coudyser, uw vragen zijn iedere keer langer dan mijn antwoorden.

De Strategische Stuurgroep Aquacultuur maakt deel uit van het Vlaams Aquacultuurplatform. Dat is een informeel netwerk dat voor zijn werking reeds geruime tijd ondersteuning krijgt vanuit de Vlaamse overheid, zowel financieel als administratief. De stuurgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van de overheid, zowel op het vlak van beleid, onderzoek, promotie en marketing als op het vlak van het zeewetenschappelijk onderzoek.

Daarnaast zijn er vertegenwoordigers uit de productie- en voedersector, de retail en de veiling. De universiteiten, de hogeschool en het praktijkonderzoek sturen hun experts op het vlak van aquacultuur. Ook aanverwante sectoren zoals De Blauwe Cluster en de Rederscentrale maken deel uit van die stuurgroep.

Als ik de Vlaamse professionele aquacultuursector bekijk, ben ik van mening dat de stuurgroep nog altijd blijkt geeft van een evenwichtige en diverse samenstelling. Alle expertise is er wat mij betreft aanwezig voor kennisuitwisseling.

Er werd als handleiding bij de werking een reglement van interne orde voor het Vlaams Aquacultuurplatform en dus ook voor de strategische stuurgroep opgesteld. Voorzitter, ik zal dit delen met het secretariaat van deze commissie, zoals gevraagd door collega Coudyser.

Het reglement van interne orde is doorgenomen met de administratie van het Departement Landbouw en Visserij en heeft tot doel om de werking voor de stuurgroepleden inzake adviesverlening te verhelderen en om het lidmaatschap van het Vlaams Aquacultuurplatform bij de Europese koepelorganisatie European Aquaculture Technology and Innovation Platform (EATIP) te faciliteren. EATIP is een internationale non-profitorganisatie met als doelstelling het ontwikkelen,

ondersteunen en promoten van aquacultuur en meer specifiek van technologie en innovatie in de Europese aquacultuur.

De stuurgroep is vrij om de samenstelling in onderling overleg te bepalen. Ik meng mij daar niet in.

Het is aan de stuurgroep om te bepalen of er nood is aan een actualisatie van het actieplan. Dat is hun autonomie.

Zoals ik al zei, is de stuurgroep een informeel samenwerkingsverband, met een brede representativiteit en gespecialiseerde kennis.

Wat mij betreft is het zeer lovenswaardig dat deze ervaren mensen bereid zijn om op regelmatige basis samen te zitten. Er zijn een aantal mensen bij met een zeer internationale kennis en zeer internationale contacten.

De decretaal verankerde SALV formuleert formele adviezen die beleidsgerelateerd zijn. Voor decreten en strategische uitvoeringsbesluiten is het verplicht om de SALV om advies te vragen. U moet dus goed het onderscheid blijven maken tussen die twee organen.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik begrijp eigenlijk vooral dat ze autonoom zijn. Het is een informeel orgaan, ze zijn autonoom, waardoor het aan die mensen zelf is om vrij te bepalen wie ze dat mandaat geven en voor hoelang, en ook of het actieplan al of niet moet worden bijgestuurd. Dan hoop ik dat de mensen die mij daarover aanspreken en ook in die stuurgroep zitten daar intern verder mee aan de slag gaan.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Zeer kort, de oprichting van die stuurgroep had, zoals ik al zei, als doel om de expertise rond aquacultuur samen te brengen en om samen een beleid te maken. Ik denk dat het goed is om hen in hun informaliteit te laten, want ze werken eigenlijk wel creatieve ideeën uit. Ik heb begrepen dat u dat ook wel oké vindt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sofie Joosen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de Green Deal Anders Verpakt – 2280 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Minister, de afgelopen 10 jaar steeg de hoeveelheid huishoudelijke eenmalige verpakkingen met 10 procent. Het totale gewicht aan eenmalig verbruikte verpakkingen voor consumptiegoederen in België wordt geschat op maar liefst 900.000 ton per jaar.

Het is dan ook een hele goede zaak dat u samen met minister Demir en ruim tachtig bedrijven en organisaties de Green Deal Anders Verpakt ondertekende. De acties binnen deze deal moeten de consument overtuigen om te kiezen voor herbruikbare verpakkingen. De focus ligt dus niet meer op de inzameling en recyclage van verpakkingen, maar eerder op preventie en het hergebruik van verpakkingen.

Met preventie wordt dan wel degelijk het effectief volledig weglaten van de verpakking bedoeld. Op de verpakking van voeding moeten er een aantal verplichte vermeldingen worden aangebracht, zoals de correcte naam en houdbaarheidsdatum. Deze deal vraagt dus mogelijk een aanpassing van de werkwijze binnen de landbouwsector en de volledige voedingsketen voor de aanlevering van deze producten.

Het spreekt voor zich dat het van cruciaal belang is om de hele sector mee te hebben in dit verhaal. Het is de ambitie om het aantal wegwerpverpakkingen in de distributiesector met 15.000 ton te reduceren. Deze Green Deal is opgenomen in het verpakkingsplan 2.0 en het Uitvoeringsplan Kunststoffen 2020-2025. Beiden zijn goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De deal zal ook worden opgenomen in het zwerfvuilcharter en draagt alvast bij tot de Vlaamse ambitie om te evolueren naar een circulaire economie.

Welke stakeholders uit de landbouwsector en de voedselketen werden in het kader van deze Green Deal betrokken?

Zitten er bij de tachtig bedrijven en organisaties die de deal mee hebben ondertekend reeds bedrijven uit de voedingsketen? Zo ja, welke bedrijven zijn dat?

Is er binnen de landbouw- en voedingssector voldoende draagvlak om deze deal ook in de praktijk om te zetten?

Welke acties en proefprojecten zullen er op grotere schaal komen om de consument te overtuigen en om te sensibiliseren?

Is er in de winkels een impact op de prijs en/of kwaliteit van de producten te verwachten?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: De Green Deal is een initiatief van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), de speerpuntcluster VIL (Vlaams Instituut voor de Logistiek), Comeos, DETIC en de Vlaamse gewestelijke vleugel van de Federatie Voedingsindustrie (Fevia Vlaanderen). Het feit dat Fevia Vlaanderen en Comeos de initiatiefnemers zijn, duidt op een zeer grote betrokkenheid van de agrovoedingsketen, die ook een heel groot deel van de waardeketen vertegenwoordigt. Daarnaast zijn er allerhande stakeholders betrokken bij de uitvoering van de Green Deal, zoals de lokale overheden, de kennisinstellingen, de horeca, de dienstverlening, enzovoort.

Ook zijn er ondersteunende partijen die bijdragen tot heel concrete acties in het werkveld. Ondersteunende partners uit de agrovoedingsketen zijn: Buurtsuper.be, de UNIZO-organisatie van supermarkten en speciaalzaken; Flanders' FOOD; UNIZO; het Verbond van Belgische Tuinbouwcoöperaties (VBT). U kunt op de website van de OVAM alle deelnemende partijen terugvinden.

Iedereen die dat ondersteunt, krijgt tot september 2022 de tijd om een concreet project in te dienen. Dat is een overgangperiode. Men kan zich afvragen waarom dat nodig is. Overschakelen van een eenmalige verpakking naar geen verpakking of een herbruikbare verpakking vergt veel meer dan louter het veranderen van de verpakking. Ketensamenwerking en kennisdeling zijn cruciaal om projecten tot stand te kunnen brengen. De deelnemers zullen dus de komende maanden op een kwaliteitsvolle manier worden geïnspireerd om zo tot een concreet project te komen. Dat zal gebeuren door het aanbieden van thematische events en netwerk-events. Daarnaast zal elk ingediend project ook worden voorgelegd aan de stuurgroep van de Green Deal Anders Verpakt. De bedoeling is dat we tegen eind 2024 een wijziging of uitbreiding van een businessmodel zien. Dat zijn zaken die

verder gaan dan louter sensibiliseren. Het gaat echt over het aanpassen van het bedrijfsmodel.

Wat is de impact in de winkels? Producten anders verpakken dan via eenmalige verpakkingen vergt veelal andere businessmodellen, maar dit mag geen impact hebben op prijs of kwaliteit. Bedrijven die deelnemen willen dat hun projecten aanslaan en zullen er zo goed mogelijk voor zorgen dat de consument er geen nadeel van ondervindt. Het doel is immers om het voor de consument gemakkelijker te maken om te kiezen voor hergebruik of geen verpakking. Bovendien willen we niet gaan naar een vermindering van kwaliteit bij het voedsel. Opdat deze Green Deal Anders Verpakt zou slagen en verdere uitbreiding kennen, is het essentieel dat consumenten meekunnen. Dat betekent ook dat de prijzen concurrentieel moeten zijn.

Ik ben samen met minister Demir op de startvergadering aanwezig geweest. Er was een heel mooie dynamiek. Wij zijn ook in een supermarkt geweest waar collega Demir en ikzelf een herbruikbare fles mochten vullen met wasmiddel. Collega Demir was de eerste die haar fles kon vullen. Ik was de tweede en mijn fles raakte maar half vol omdat collega Demir alles al opgebruikt had. We hebben gezien dat het van belang is dat er meerdere van die grootverpakkingen zijn. Maar ze hadden dat daar ook. Ik kon gewoon aan de tweede kraan gaan tappen.

Je ziet dat het aantrekkelijk is. Je ziet het ook voor andere producten ontstaan. Op zich is dat een zeer goede zaak. Ik denk dat mensen daar dezer dagen veel gevoeliger aan geworden zijn dan vroeger. Ik hoop dat die projecten slagen. Je ziet ook sectoren waar er nog enorme uitdagingen zijn. De cosmeticasector doet mee. Ik zeg dit nu even uit de losse pols. De mevrouw van de cosmetica zei dat men in die sector nog ongelooflijke winsten kan boeken maar dat vergt een mindshift. Wat mij betreft is er een zeer grote dynamiek en hopelijk zijn er even grote resultaten.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Dank u wel, minister. Onze grondstoffen zijn natuurlijk niet oneindig beschikbaar en recyclage is goed, maar het reduceren van het aantal verpakkingen is uiteraard veel beter. De stijgende evolutie van de afgelopen tien jaar van 10 procent meer huishoudelijke eenmalige verpakkingen is geen goede evolutie te noemen. Om die stijgende curve om te keren, willen we ten eerste een gedragenheid binnen de hele sector hebben. Dat is cruciaal. Ik ben nu zeer tevreden dat u zegt dat er een groot draagvlak is binnen de agrovoedingsketen en dat er enthousiasme is om hiermee aan de slag te gaan.

Ten tweede is er ook gesproken over de rol van de consument. Het toestel in de supermarkt waar u naar verwijst, staat ondertussen ook al in onze lokale supermarkt. Het is dus heel aantrekkelijk voor de consument om dat toestel effectief te gaan gebruiken. Ook een focus op het gedrag van de consument is heel belangrijk.

In een aantal Europese lidstaten gaat men ondertussen over tot regelgevend werk. Zo legt de Franse overheid vanaf dit jaar de verkoop van plasticverpakkingen aan banden voor ongeveer een dertigtal verse producten. Vindt u dat bijkomende regelgeving nog een noodzaak is? Ziet u daarvoor ook bij ons kansen of eerder niet?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Het is een beetje koffiedik kijken hoe het project zal evalueren. In Frankrijk is er effectief een verbod op de verpakkingen. Vanuit Vlaanderen werken we op een vrijwillige manier samen met de sector. Het is nu

even kijken hoe alles zal evolueren. Het is de eerste keer dat we zoiets doen en eventjes die stimulering bekijken is toch wel relevant.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Ik begrijp dat u nog niet wilt overgaan tot bijkomende regelgeving en dat u wilt kijken wat dit oplevert in de brede keten op vrijwillige basis. Uiteraard zullen we dat van zeer nabij opvolgen en we hopen dat de resultaten die beoogd worden ook effectief in de praktijk worden bereikt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Chris Steenwegen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over voedselgordels in Vlaanderen
– 2287 (2021-2022)**

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Minister, er is onmiskenbaar een groeiend maatschappelijk bewustzijn over de correlatie voeding/gezondheid en voedselproductie/klimaat. Consumenten worden betrokken burgers en zij verwachten terecht dat hun overheid initiatieven steunt die inzetten op duurzaam samenleven en duurzaam produceren en ondernemen.

Consumentengedrag toont onder meer dat de korteketenverkoop in de lift zit en deze vaststelling was ook de aanzet voor de resolutie die we hier in de commissie besproken hebben en die goedgekeurd werd in de plenaire vergadering: de resolutie over het versterken van de positie van onze Vlaamse landbouwers door de ondersteuning van leefbare businessmodellen op maat, in het bijzonder de korte keten. Met die resolutie heeft de Vlaamse overheid haar engagement bevestigd voor een effectief en coherent beleid dat alle mogelijkheden biedt aan de korte keten om uit te groeien tot een nieuw economisch model in het voedsellandschap dat ook – dat is vandaag meer dan ooit belangrijk – de positie van onze Vlaamse landbouwers moet versterken. En hiermee heeft de Vlaamse overheid een hefboom in handen om de transitie naar meer duurzame en veerkrachtige landbouwpraktijken te stimuleren.

‘Ceintures alimentaires’ of letterlijke vertaald voedselgordels zijn als leefbaar businessmodel een beproefd concept in Wallonië. Een voedselgordel of een voedselregio ontstaat rond steden en gemeenten wanneer een verscheidenheid aan actoren – gemeenten, consumenten, organisaties, lokale besturen en producenten – zich organiseert rond een gedeelde visie over voedselzekerheid, voedselveiligheid en voedselsoevereiniteit. Zo voorziet de Naamse coöperatie Paysans-Artisans sedert 2013 in 10 gemeenten met in totaal 200.000 inwoners eigen verkooppunten – buurtwinkels, markten, e-commerce, business-to-business – voor een groeiende groep consumenten die bewust kiest voor kwaliteitsvolle en lokale voeding tegen een eerlijke prijs.

Deze coöperatieve werd opgestart met de financiële inbreng van de coöperanten – producenten en consumenten – en een opstartsteun aangevuld met een vijfjarige medefinanciering vanuit een publieke investeringsmaatschappij van de Waalse overheid. Ondertussen is er uit deze coöperatieve een lerend netwerk van korteketenleveranciers gegroeid: Collectif 5C, werd er geïnvesteerd in een logistieke hub: Fabrique Circuit Court en is er via het internationaal netwerk Ethiquable ook samenwerking met lokale boeren in het Zuiden.

Dit groeitraject in de korte keten, dat zich in een gordel of regio rond Namen uitstrekt, toont aan dat de ecobewuste keuzes van consumenten, maar ook het pragmatisch ondernemerschap van producenten en de steun van de overheid, minister, zowel faciliterend als financieel, kunnen leiden naar een nieuw economisch model. Zij onderscheiden zich daarmee expliciet van de huidige korteketenprofielering van supermarkten – of de lokale productenprofielering van supermarkten – die ook lokale producten aanbieden maar het profitmodel niet loslaten en toeleveranciers ondergeschikt houden en de prijszetting van de boeren dus niet meeneemt.

Het voorbeeld uit Namen illustreert hoe zulke voedselregio's van onderuit ontstaan en groeien en zich niet strikt laten definiëren. Aan de basis ligt de ambitie om inwoners te voeden met – en vooral te laten genieten van – lokaal, kwaliteitsvol geproduceerd voedsel. Van daaruit ontstaat een businessmodel waarin de participerende voedselproducenten de mogelijkheid krijgen om zich verder te verankeren in de lokale economie, om een eerlijke prijs te bepalen voor hun producten en om samen te werken aan capaciteitsopbouw.

Er zijn in Vlaanderen natuurlijk ook gelijkaardige initiatieven. Ik noemde Gent en Leuven al, maar er zijn er ook andere. In Gent is er Gent-en-garde en in Leuven The Food Hub en Kort'om Leuven. Dat laatste is eerder een business-to-business-model. Net als in andere kleinere steden bieden zij een platform voor en geven zij zichtbaarheid aan lokale initiatieven rond duurzame voeding vanuit een korteketenbenadering. De waardering van consumenten voor producten van eigen bodem zet producenten aan tot schaalverandering en differentiatie, en het directe contact producent/consument herstelt het sociaal contact tussen de stedelijke samenleving en landbouw.

Uiteraard, de verkoop via de korte keten is goed ingeburgerd in Wallonië, maar de Waalse overheid zorgt echt actief voor extra dynamiek en mogelijkheden.

Ik heb daarom de volgende vragen, minister.

Hoe kijkt u naar deze Waalse aanpak?

Kan het concept van voedselgordels of -regio's passen binnen de Vlaamse voedselstrategie? Als minister hebt u zich immers politiek geëngageerd om de weg naar een sterk en geïntegreerd voedselbeleid te coördineren en om een leidende rol op te nemen in de samenwerking.

Kan het concept van voedselgordels of voedselregio's tegemoetkomen aan een aantal punten uit de in dit parlement unaniem goedgekeurde resolutie? Ik denk aan de bekendmaking van de lokale productie bij consumenten, het verankeren van de aandacht en de interesse voor de korte keten en voor de producent achter het product om de kloof tussen consument en producent te verkleinen en het onderzoeken van synergieën tussen korteketeninitiatieven, lokale handel en lokale economie door samenwerking op dat niveau te stimuleren, te ondersteunen en te promoten.

Kreeg uw kabinet al concrete vragen van steden en gemeenten of andere actoren voor het ondersteunen van initiatieven in die richting? Wat was daarop uw antwoord?

Verwijzend naar Sustainable Development Goal 2 (SDG) 'Geen Honger': hoe kan Vlaanderen een actieve rol opnemen om lokale besturen of bestuurlijke regio's te helpen om het rijk gevarieerde doch versnipperde lokale voedselaanbod te bundelen en op de kaart te zetten, om zodoende bij te dragen aan de transitie naar een duurzame voedselproductie en een gezonde, evenwichtige voedselconsumptie aan een eerlijke prijs?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega Steenwegen, voor deze zeer interessante en ook lange vraag. De Waalse aanpak bestaat uit drie elementen: het promoten van de korte keten, het samenbrengen van de spelers in een netwerk en het bieden van ondersteuning voor projecten. Dat zijn drie werkerreinen waarop we in Vlaanderen ook inzetten.

Het thema voedsel overstijgt verschillende beleidsdomeinen. Daarom moet er samengewerkt worden rond heel concrete actieterreinen of 'voedselwerven', zoals dat genoemd wordt. Zo is er het project 'Voedsel+Land+Schap', met als inspiratiebron het gelijknamige boek van de Boerenbond, dat gecoördineerd wordt door de Vlaamse Landmaatschappij die, zoals u weet, onder de bevoegdheid van collega Demir valt.

Daarnaast coördineert het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) het charter ter promotie van de lokale voeding. Partners uit de agrovoedingsketen, de handel en de horeca zetten hun schouders onder dit project waarbij Vlaamse producten in de kijker gezet worden. Ik heb dat al een paar keer persoonlijk mogen meemaken.

Specifiek voor de korte keten is er rechtvanbijdeboer.be, een platform waarmee we de verkooppunten in de korte keten zichtbaar maken voor de consument. Dit jaar wordt de website gemoderniseerd en beter geïntegreerd in het grotere platform lekkervanbijons.be.

In het kader van onze Vlaamse voedselstrategie kijken we naar hoe onze Waalse collega's hun voedselstrategie 'Manger Demain' hebben vormgegeven en waar zij op inzetten. Dat kan inspiratie bieden voor ons. We staan ook in contact met onze Brusselse collega's die momenteel werken aan een vernieuwing van hun Good Food Strategy en we betrekken ook de federale overheid, die relevante bevoegdheden heeft.

Dan komt ik tot uw derde vraag over de verhouding tot de resolutie. Hier in Vlaanderen zetten we heel specifiek in op het charter lokale voeding dat, zoals u weet, op mijn initiatief gelanceerd is. Met de nieuwe GLB-maatregel (gemeenschappelijk landbouwbeleid) 'projectoproep samenwerking' geven we bijkomende slagkracht om goede projecten rond de korte keten een duw in de rug te geven.

Dan wil ik het over uw vierde vraag hebben. Bij oproepen in het kader van het Europees partnerschap voor innovatie (EIP) werden tot nu toe geen projecten geselecteerd rond korte keten door steden en gemeenten. Maar het is superbelangrijk dat de lokale overheden ook de boeren zelf heel nabij betrekken bij projecten, omdat dat een voorwaarde is om goedgekeurd te worden.

Dan het antwoord op uw laatste vraag: vanuit mijn bevoegdheden zijn er enorm veel kansen voor projecten in het kader van de korte keten. De EIP-operationele groepen bieden bijvoorbeeld de mogelijkheid voor spelers in de korte keten om samen met onderzoekers en boeren aan de slag te gaan om innovatieve concepten te ontwikkelen in de korte keten. Bij de geselecteerde projecten waren hier al het project rond de mobiele slachthuizen en het project rond de uitbating van microslachthuizen waar u in eerdere vraagstelling al regelmatig naar verwees. Binnen VLIF-agrovoeding kunnen groepen van korte ketenlandbouwers, die samen aan verwerking en afzet doen, ook steun krijgen voor noodzakelijke investeringen. Uiteraard mag ook de verhoogde VLIF-steun (Vlaams Landbouwinvesteringsfonds) voor investeringen op landbouwbedrijven zelf in kader van de korte keten niet vergeten worden. En, zoals u weet, wil ik de mogelijkheden voor korte keten ook nog een stuk versterken met het nieuwe GLB.

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): U noemt een aantal dingen die we weten en kennen, minister. Maar ik zie toch een enorm verschil in de aanpak die men in Wallonië doet vanuit de overheid, vanuit het Waalse Gewest, en wat men in Vlaanderen doet.

In Wallonië heeft men de laatste tien jaar tussen de 10 en de 20 miljoen euro uitgegeven aan ondersteuning voor de korte keten. Dat is dus niet voor lokale voeding. Lokale voeding is iets totaal anders dan korte keten. Lokale voeding wil zeggen dat we ons eten lokaal geproduceerd eten. Dat is waardevol. Maar dat zegt niets over de positie van de landbouwer en de prijs die hij krijgt. Korte keten is een concept waarbij we onze boeren echt een betere prijs kunnen geven voor de producten. Dat is toch iets wat ons allemaal bezighoudt vandaag, met alle problemen en alle uitdagingen die we vandaag in onze landbouw kennen.

Die middelen zijn echt wel een punt. Wat geven wij vandaag concreet uit aan de korte keten vanuit de Vlaamse overheid, vanuit de VLAM? Ik heb het cijfer nu niet in mijn hoofd, maar dat is 100.000 euro. Het Steunpunt Korte Keten ook 100.000 euro. Dat is 200.000 euro per jaar. Dat is minder dan wat heel veel landbouwbedrijven aan steun krijgen jaarlijks. Die zijn er zeker. Ik vind dat eigenlijk heel weinig. Er is dus een grote kloof.

We zien dat bijvoorbeeld de investeringsmaatschappij in Wallonië echt projecten ondersteunt. Ik vind het wel spijtig dat we op dat vlak tekortschieten. Vandaar mijn bijkomende vraag: bent u bereid om daar ook meer middelen aan te besteden om op die manier initiatieven echt van de grond te krijgen? Want onderzoek naar innovatieve concepten is belangrijk, we moeten dat blijven doen, we moeten blijven evolueren en onderzoeken, maar veel is geweten. Eigenlijk zitten de mensen op het terrein te wachten op steun. Heel veel mensen willen de stap zetten maar krijgen de steun niet.

En een tweede vraag die ik heb is de volgende. Men kijkt met coöperaties en in samenwerking met mensen traditioneel gezien heel sterk naar één productgroep. Er is een brancheorganisatie of coöperatie rond melk, rond zuivel, rond groenten enzoverder. En daar krijg je dan ook Europese steun voor. Dat wordt erkend als een soort organisatie van boeren, een coöperatie die men belangrijk vindt. U hebt het ook al gezegd: het verenigen van onze boeren is belangrijk. Het is belangrijk dat ze samenwerking zoeken. Maar als we natuurlijk kijken naar die korte keten dan zie je dat daar andere samenwerkingen ontstaan. De lokale boeren-ondernemers verenigen zich ook in coöperaties maar die kennen natuurlijk een diversiteit van producten. Zij zijn niet georganiseerd rond één product, maar rond een regio. Daar is mijn vraag: wat zijn de mogelijkheden die u ziet om dat soort coöperaties ook te ondersteunen en ook een financiële ondersteuning te geven of faciliterend te ondersteunen, zodanig dat dat soort samenwerkingen ook meer kansen krijgt?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik vind net dat we enorme inspanningen doen, collega Steenwegen, voor die korte keten. Misschien moeten we eens de exacte vergelijking tussen de Waalse aanpak en de Vlaamse aanpak wat grondiger bekijken. We hebben de Week van de Korte Keten, de VLIF-steun voor eigen verwerking en afzet, de zeer sterke communicatiecampagnes van VLAM in het promoten van die korte keten.

In de privésector is er een sterk steunpunt, dat ook overheidsgeld krijgt, maar dat is natuurlijk niet het enige. Er wordt ook in middelen voorzien via KRATOS, met bedrijfsadvies, opleidingen naschoolse vorming en investeringssteun voor

bijvoorbeeld het voorzien van een hoevewinkel. Dat is ook vrij omvangrijk. Er is ook steun, maar u hebt dat zelf gezegd, voor producentenorganisaties, die bij ons heel sterk zijn uitgebouwd. We zien dat dat nu in het ontwerp-GLB nog eens wordt opgetrokken. Je hebt dus eigenlijk een heel groot kader hierrond. We hebben zeer recent ook nog eens het minimuminvesteringsbedrag verlaagd, onder meer specifiek op vraag van het Steunpunt Korte Keten, net om de drempel lager te maken.

Steun voor een producentenorganisatie of een brancheorganisatie behoort wat mij betreft ook tot de mogelijkheden. Ik wil dat gerust ook eens met de sector bekijken. U zet de 10 miljoen euro van Wallonië af tegen het bedrag voor het steunpunt, denk ik. Ik denk dat u het breder moet zien. Ik heb nu uit het blote hoofd een aantal zaken opgesomd. Ik ben zeker bereid om eens te bekijken met onze mensen hoe dat ten opzichte van elkaar staat. Ik wil niet per se meer doen dan Wallonië. Ik wil gewoon dat onze korte keten goed draait en dat boeren die de kans hebben, die ook grijpen.

Ik wil één nuance aanbrengen: als elke boer zou meedoen aan de korte keten, dan zou je ook met een enorme onderlinge concurrentie in die korte keten zitten. We hebben ook al zulke commentaren gekregen. Boeren zeggen me dat ze vroeger de enige in hun straat waren en nu met vijf zijn. Dat zet ook druk op het geheel. Het is dus van belang dat dat goed wordt afgewogen. Zeker naar aanleiding van uw kritische opmerkingen ben ik nu wel getriggerd om de vergelijking eens in detail te gaan maken en te bekijken waar het dan nog beter zou kunnen. Ik heb immers het aanvoelen dat we eigenlijk echt wel goed antwoorden op alle vragen die er zijn met betrekking tot de korte keten, ook wat de omschakeling naar bio betreft. Ik was zaterdag trouwens op de markt in Brugge. Daar hebben we ook een aantal korteketenbedrijven gezien die met hun aanbod op de markt gaan staan en die ook heel tevreden zijn over de kansen die ze krijgen. Uw opmerkingen irriteren mij niet, maar ze triggeren mij om te bekijken hoe het beter kan. Mooi gezegd, niet?

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Minister, dank u wel. Het is goed om te horen dat ik u niet irriteer, maar trigger. Dat is positief.

Minister Hilde Crevits: Dat is niet altijd zo.

Chris Steenwegen (Groen): Neen, maar dat is ook wederzijds. (*Gelach*)

Dank u voor uw antwoord. Dat antwoord bevestigt een beetje het probleem, denk ik. Wat de korte keten betreft, ondersteunen wij de individuele landbouwer die een hoevewinkel wil, die iets wil doen. Er zijn KRATOS-opleidingen en zo verder. Dat doen we dus. Wat echter echt ontbreekt, is een structuur daarrond. U zegt dat niet alle boeren in de korte keten kunnen. Natuurlijk niet. Als zij allemaal individueel tegen elkaar op gaan werken, dan is dat niet zo zinvol, maar juist daarom heb je die tussenstructuren nodig, heb je kanalen nodig. We moeten dat uit die niche halen waarin het vandaag nog altijd zit. Dit blijft vandaag immers nog altijd zeer beperkt qua omzet. Die samenwerking is dus het punt: kunnen we structuren opzetten om boeren te ondersteunen en te faciliteren om die stap te zetten en hun niet alleen altijd hun eigen ding te laten doen? Dat was eigenlijk de bedoeling van mijn vraag. Ik vraag dat men daar meer op zou inzetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Chris Steenwegen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de procedure inzake het strategische plan voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid na openbaar onderzoek
– 2306 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Arnout Coel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het Interreg-project 'FABulous Farmers' en de aanbevelingen voor functionele agrobiodiversiteit
– 2339 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Minister, dit is een heel korte vraag, maar een te verwachten vraag, denk ik. Sinds 14 maart is het openbaar onderzoek inzake het strategisch plan voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) afgerond. U hebt ook de adviezen gekregen. Daarmee is nu alle info bij u om aan een definitief strategisch plan te werken. Mijn vraag is dus: hoe gaat het nu verder? Wat is de verdere procedure? Wat is de timing die u vooropstelt voor de diverse nog te zetten stappen?

De voorzitter: De heer Coel heeft het woord.

Arnout Coel (N-VA): Het Interreg-project 'FABulous Farmers' ondersteunt landbouwers in de omschakeling naar meer agro-ecologische praktijken op hun boerderij. Het project wil duidelijk maken dat biodiversiteit nuttig kan zijn voor landbouwers en onderzoekt hoe die zogenaamde functionele agrobiodiversiteit (FAB) landbouwers kan versterken.

In het kader van dit project nemen onder andere landbouwers in de Merode en het Pajottenland diverse FAB-maatregelen. Dit zijn gerichte ingrepen om specifieke delen van de biodiversiteit in en rond de akker te vergroten en zo de bestuiving, de plaag- en ziektebestrijding en de bodem- en waterkwaliteit in de percelen te verbeteren. Typische voorbeelden die we hier kennen zijn bloemenranden, verminderde bodembewerking, gewasrotatie, mengteelten of de inbreng van organisch materiaal.

De landbouwers worden hierbij begeleid door de Vlaamse partners van het project die ook instaan voor de wetenschappelijke opvolging van de maatregelen. Het consortium bestaat uit Boerennatuur Vlaanderen, Hooibeekhoeve, Boerenbond, het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO), de provincie Antwerpen, Biobest, HOGENT en Landschapspark de Merode. Zij onderzoeken onder meer of het gebruik van chemische inputs, zoals gewasbeschermingsmiddelen of kunstmest, door de toepassing van FAB-maatregelen kan worden verminderd.

Een aantal maatregelen, zoals groenbedekkers of gewasrotatie, zijn al goed ingeburgerd in Vlaanderen. Onze landbouwers zien de meerwaarde van deze biodiversiteitsmaatregelen voor hun teelten. Voor andere maatregelen, zoals agroforestry of verminderde bodembewerking, lijkt er wel nog wat potentie voor uitbreiding te zijn.

Om die maatregelen breder ingang te doen vinden, is er volgens het Vlaamse consortium van 'FABulous Farmers' meer nood aan enerzijds kennis bij landbouwers rond FAB en anderzijds financiële ondersteuning en coherente wetgeving.

Ze stelden tien aanbevelingen op die de toepassing van FAB-maatregelen kunnen stimuleren.

De afgelopen maanden gingen ze daarover in overleg met uw Departement Landbouw en Visserij en met de Vlaamse Landmaatschappij, die het Vlaams Strategisch Plan voor implementatie van het GLB uitwerken. De aanbevelingen werden ook ingestuurd als reactie op het openbaar onderzoek dat tot 14 maart liep. Ik veronderstel dat mijn vraag om uitleg om die reden werd gekoppeld aan die van collega Steenwegen.

Minister, hoe staat u tegenover de FAB-maatregelen zelf en de tien aanbevelingen?

Mijn tweede vraag is gelijklopend met die van collega Steenwegen. Het openbaar onderzoek naar het Vlaams Strategisch Plan is intussen afgerond. Wat is nu het vervolgtraject?

De voorzitter: Dat was inderdaad de reden tot de koppeling, collega Coel.

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik dank jullie voor de korte en wat langere vraag.

Laat mij eerst ingaan op de vraag over het Strategisch Plan GLB. Met het oog op een tijdige opstart van het nieuwe GLB op 1 januari 2023, is het ontwerp van het Vlaams Strategisch Plan GLB op 11 maart 2022 ingediend bij de Europese Commissie. De Europese Commissie heeft nu drie maanden de tijd om haar observaties mee te delen.

Ondertussen is het openbaar onderzoek over het plan-MER (milieueffectrapport) en het ontwerp van het GLB Strategisch Plan afgesloten. De Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Miniraad) hebben hun adviezen ingediend. Mijn administratie gaat nu aan de slag met de ingediende adviezen en zal samen met de observaties van de Europese Commissie bekijken in welke mate die aanleiding geven tot een bijsturing van het ontwerpplan. Dat moet dan uitmonden in een definitief plan waaraan de Europese Commissie haar uiteindelijke goedkeuring moet geven voor eind 2022.

Meer dan ooit is het van belang om onze landbouw klimaatrobuust te maken en ook minder afhankelijk van externe inputs. Functionele agrobiodiversiteit kan hiertoe bijdragen.

In het Vlaams Strategisch Plan GLB bieden we een aantal kapstokken aan om de functionele agrobiodiversiteit meer ingang te doen vinden in onze landbouw.

De conditionaliteit bevat een aantal nieuwe en verstrengde verplichtingen zoals bijvoorbeeld het toepassen van gewasrotatie en het aanhouden van een minimum landbouwareaal aan niet-productieve elementen in bouwland.

Daarnaast voorzien we met de nieuwe breed inzetbare ecoregelingen een bijkomende stimulans om aan de slag te gaan met functionele agrobiodiversiteit. De ecoregeling 'organisch koolstofgehalte bodem in bouwland' heeft bijvoorbeeld de ambitie om de kwaliteit, gezondheid en weerbaarheid van onze Vlaamse landbouwbodems substantieel te verhogen door het stimuleren van een hoger organisch koolstofgehalte. Met de ecoregeling 'bufferstroken' beogen we onder andere meer perceelranden met bloemenmengsels of graskruidenmengsels aan te leggen.

Voor de fruitteelt wordt een aparte agromilieu-klimaatmaatregel 'meerjarige bloemenstrook' uitgewerkt. Er is daarrond dus heel veel te doen.

Specifiek voor collega Talpe, ook voor de aanleg van die agro-forestry wordt steun voorzien. Via het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) kan de boer steun aanvragen voor niet-productieve investeringen, waaronder de aanleg van allerlei kleine landschapselementen. Ook voor precisielandbouw, compostverspreiders, bodembewerkingsmachines in het kader van niet-kerende bodembewerking en randapparatuur van pocketvergisting wordt steun voorzien. Er is ook de verhoogde VLIF-steun voor het gebruik van een waarnemings- en waarschuwingssysteem met als doel de toepassing van een geïntegreerde gewasbescherming.

Naast al die concrete maatregelen zet het nieuwe gemeenschappelijke landbouwbeleid ook in op advisering, vorming, innovatie en samenwerking.

Samengevat, collega Coel, er was een heel positief onthaal van die tien aanbevelingen en, collega Steenwegen, ik denk dat ik u de timing die nu loopt ook heb uitgelegd.

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Het is misschien toch nog niet 100 procent duidelijk, minister, sorry daarvoor. U zegt dat u een ontwerp hebt ingediend. Drie maanden tijd, dat wil zeggen ongeveer half juni. Hoe spoort dat dan samen met het verwerken van het openbaar onderzoek? Gebeurt dat gelijktijdig? Dat kan ik mij moeilijk voorstellen. Ik vermoed dat u dat hebt ingediend om tijd te winnen, maar ik begrijp de samenhang tussen die twee dingen niet goed. Ik heb het advies van de SALV en de Minaraad gelezen en er zijn nogal wat opmerkingen gemaakt. Het is mij dus nog niet helemaal duidelijk hoe die twee dingen samenhangen en welke de timing is om een definitief strategisch plan in te dienen. Dat is eigenlijk de vraag.

De voorzitter: De heer Coel heeft het woord.

Arnout Coel (N-VA): Minister, ik begrijp uit uw uitleg dat u de EU-feedback en de adviezen die uit het openbaar onderzoek zijn binnengekomen, samen zal verwerken tot een ontwerp van een definitief plan, dat dan moet worden goedgekeurd voor het einde van het jaar. Ik wens u daarmee alvast alle succes.

Wat betreft de FAB-maatregelen is Vlaanderen niet de enige regio waar er pilootgebieden zijn. Er zijn er veertien, in zes verschillende landen, onder andere ook in Normandië, Zeeland en het westen van de Nederlandse provincie Noord-Brabant.

Is er een erkend pilootgebied? Hebt u er weet van of er daar een aantal best practices zijn die we ook in Vlaanderen wat sterker zouden kunnen promoten?

Ik wilde ook nog kort ingaan op die bloemenranden waar u het over had. Er loopt ook een onderzoek, een project van het onderzoekscentrum AgroFoodNature van HOGENT, het Proefstation voor de Groenteteelt in Sint-Katelijne-Waver en Inagro, dat u sinds eind vorig jaar via uw departement financiert, om onderzoek te doen naar de ontwikkeling van een zogenaamd bankerplantsysteem tegen de melige koolluis. Op het gevaar af een beetje te technisch te worden, maar zo'n bankerplant bevat alternatieve prooi-soorten die kunnen fungeren als voedsel voor de natuurlijke vijanden. In tegenstelling tot de conventionele bloemenstroken staan die bankerplanten zoveel mogelijk tussen het gewas zelf, waardoor de bescherming groter is en het verlies aan onbeteeld terrein kleiner.

Hebt u al zicht op de onderzoeksresultaten uit dat project? Is zo'n manier van werken, de natuurlijke plaagbestrijdingstechniek, in uitvoering van die FAB-maatregel op te nemen in dat Vlaams strategisch plan? Hebt u daar plannen voor, ziet u daar het potentieel van in?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Steenwegen, misschien eerst wat uitleg. Wij hebben eigenlijk vrij lang gewacht, maar heel veel landen hebben een ontwerpplan ingediend, dus niet het definitieve plan, maar een ontwerp. De schuld ligt eigenlijk bij de Europese Commissie, omdat die zo lang heeft gewacht om haar definitieve richtlijnen op te zetten.

Wat hebben wij dus gedaan, zoals alle anderen: we hebben ons ontwerpplan ingediend en hebben ondertussen het openbaar onderzoek van het ontwerpplan laten lopen. De Europese Commissie heeft drie maanden de tijd om opmerkingen te maken over dat ontwerpplan, ondertussen is ons openbaar onderzoek afgesloten. Wij gaan alles samen verwerken, dus de opmerkingen van de Europese Commissie en de opmerkingen uit het openbaar onderzoek, daaruit maken we dan een aangepast plan en dat wordt ingediend bij Europa.

De normale volgorde konden we dus eigenlijk niet volgen. Wij hebben vrij lang gewacht, want we dachten eigenlijk dat we geen ontwerpplan konden indienen. Dan hebben we echter gezien dat al die lidstaten een ontwerp ingediend hadden bij Europa en hebben wij dat ook maar op die manier gedaan. Het is dus een atypische manier van werken, maar het is een manier die door heel veel lidstaten wordt gevolgd.

Collega Coel, die onderzoeksresultaten heb ik nu niet bij de hand. Dat is misschien ook logisch. Maar ik zal ze vragen. U kunt voor de statistiek een schriftelijke vraag indienen, dan is het antwoord daarop meteen geassocieerd met uw vragen.

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Dank u wel, minister. U had al eerder gezegd dat verschillende lidstaten al een ontwerpplan hadden ingediend en dat wij dat niet hadden gedaan, maar dat u overwoog om dat ook te doen. Dat is ondertussen gebeurd. De opmerkingen zullen gelijktijdig worden verwerkt. We zullen afwachten wat daaruit komt, voorzitter, maar dat is iets voor de regeling van de werkzaamheden. Ik denk dat het belangrijk is dat we dat in deze commissie bespreken.

De voorzitter: De heer Coel heeft het woord.

Arnout Coel (N-VA): Minister, dank u wel. Ik zal uw suggestie ter harte nemen en een schriftelijke vraag indienen. Ik wil nog benadrukken dat we met die functionele agrobiodiversiteit een win-winsituatie creëren. Onze landbouwers dragen zo bij aan de klimaat- en biodiversiteitsuitdagingen en zijn daarin echte partners. Anderzijds verlagen zij hun externe afhankelijkheid van grondstoffen, zoals de gewasbeschermingsmiddelen. Ik ben dan ook blij dat u in het Vlaams strategisch plan ten volle zult inzetten op die FAB- maatregelen en dat die in een definitief plan gestalte zullen krijgen. Zowel de boer als de natuur zullen er wel bij varen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.